I kulturen – Judendom
Lucktext till avsnitt 2

Uppgift:
Sätt in rätt ord i texten.
Stryk orden när du använt dem i texten.

Gamla testamentet	**Israel**	**förföljelse**	**Kaanans land**	**monoteism**
Abraham		**diaspora**	**Förintelsen**	
synagoga	**torarullarna**	**hebreiska**		**Moses**
Dödahavsrullarna	**Tanakh**	**USA**	**arkeologer**	
stamfader				

(1) _____ är ordet för judendomens religiösa byggnad. Och här bakom förvaras (2) _____, de första böckerna i den judiska bibeln, som heter (3) _____ . I de kristnas bibel kallas den för (4) _____.

Torarullarna tar man fram under gudstjänst och läser ur, en bit i taget under året. Språket är (5) _____, och man läser från höger till vänster, precis som med arabiska och persiska. Här finns bland annat berättelserna om (6) _____ och hans barn och barnbarn som de abrahamitiska religionerna ser som sin (7) _____. Och här står om när Gud säger till Abraham att han ska flytta från sitt hemland Mesopotamien och bosätta sig i (8) _____. Resan är samtidigt en symbolisk berättelse om en man som lämnar en religion med många gudinnor och gudar och börjar med något nytt: (9) _____, att tro på en enda gud.

Ungefär samtidigt med att (10) _____skrevs, på 200-talet, byggdes en av världens första synagogor i Dura-Europos i Syrien. När (11) _____ började utforska platsen så fann de bilder från berättelser ur Torah.

Här ser vi berättelsen om när (12) _____ är bebis och räddas ur Nilen när alla judiska pojkar hotas att dödas av Egyptens kung.

Det judiska folket har flyttat många gånger, ibland av egen vilja, men många gånger på grund av (13) _____.
Att vara spridd över världen på det sättet kallas för (14) _____, att vara utspridd.

Under andra världskriget dödades 6 miljoner judar, ett folkmord som kallas för (15) _____. Men Hitler lyckades inte förinta det judiska folkets religion, traditioner och kultur.

De som överlevde bosatte sig på olika ställen i världen. Många i (16) _____ och i (17) _____, och även till Sverige kom människor, och många av dem var barn som kom utan sina föräldrar.

Och överallt där judiska människor bor, lever också den judiska religionen och kulturen.